

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

A kartellek aranyparitáson túl hajtották a budapesti tejárakat

— A Magyarország tudósítójától —

A tejprobléma állandóan kísértő réme Budapest közellátásának. Egyik léten az ominózus korpaparitás, más alkalommal ismét a telhetetlen tejtállatok adnak okot és alkalmat arra, hogy a közönség panasza pillanatokig sem szűnhetessen. Vasárnap óta megint drágább a tej Budapesten 700 koronával és már csak 300 korona választja el a kerek 5000 koronától.

Tehát ma holnap 5000 koronába kerül egy liter tej, amit a békében 20 fillérért adtak, vagyis a békebeli árakhoz viszonyítva, ma közel 25.000-szerese a háboru-előttinek. Erre aztán igazán nem lehet azt mondani, hogy még mindig nem érte el az aranyparitást. Az aranyparitás kiszámítása nem valami ördögi dolog. Mindenkinél módjában van utánaszámítani és megtudhatja, hogy ha még 15.000 koronás svájci frank alapon számítjuk is az aranyparitást, akkor is mintegy tízezerszeres plusz mutatkozik a tej áremelkedésénél. Az aranyparitás elmélete tehát visszafelé sül el, mihelyst a tej professzionátus drágítói ráhivatkoznak.

Ha objektíve akarunk lenni, a korpaparitás drágító rendszere mellett nem szabad figyelmen kívül hagynunk a másik jelentékeny drágító tényezőt, a budapesti tejtállatok kartelljét sem, mely az e heti korpaparak kiszámításánál is alaposan ráduplázott a saját feltéve őrzött zsebérekeire. Megtörtént az, hogy a korpa tőzsdei jegyzése a múlt héten átlag tízszázalékkal drágult, amire a budapesti tejtállatok kartellje húszszázalékkal emelte a tejárakat. Már most joggal kérdezheti az aranyparitáson jóval felül sujtott fogyasztópublikum, hogy a tejkartell mire fordítja ezt a másik tízszázalékot? Erre a tízszázalékra azért volt szükség — így indokolják a tejtállatok —, mert már-

Szerző:

Cím: *A kartellek aranyparitáson túl hajtották a budapesti tejárakat*

Ország: *Magyarország*

Bp (Hely)

1924. 3. 18.

(Oldal)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

cius 20-tól emelkedik a vasúti tarifa. Ez az indoklás több a mérésnél és ha véletlenül nem a tejkartell, hanem valamilyik esarnoki kiskofa használja fel áremelési ürügyül, kíméletlenül az uzorabíróság elé citálják és becsukják vagy nyolc napra. A vasúti tarifát csak csütörtöktől kezdve emeli az állam, de a tejkartell ennek a drágulásnak a differenciáit már vasárnaptól kiveti a fogyasztópublikumra, mint valami szigorú hadisaró. Milyen jogcimen és milyen alapon? Bizonyára abból az uzussá vált szokásjogból kiindulva, hogy az illetékes hatósági szervek előzékeny és tapintatos elnézésből a kartellnek amenny sem görbül meg érte a házszála sem. Őszintén szólva: nem értjük az Árvizsgáló Bizottság tullezőekeny és tulságosan engedékeny bánásnódját, melyet a tejkartellel szemben tanusit.

Hetek óta hallunk arról beszélni, hogy apadni fog a Budapestre kerülő tej rezsiköltsége, mihelyst megtörtérik a két legnagyobb tejtállalat üzemenek egyeaitése. A Központi Tejcsarnok és a Budapesti Általános Tejcsarnok fuziójáról van szó, melyet az elmúlt napokban már végre is hajtottak, amennyiben a BÁT igazgatótól, mindenestől együtt áthurcolkodott a Rottenbiller-utcaiba, a Központi Tejcsarnok helyiségeibe. Ezt az egyébként zseniális összeköltözködési ötletet azonban az egyesített mammuttejtállalat éppen nem siet az árak méréséklésével honorálni. Sőt éppen erre az időre esik a fentebb már említett tízszázalékos többletemelés, mely a még ezután bekövetkező újabb vasúti tarifadrágulás ürügyével próbálja magát fedezni.

Azt hisszük, elég volt a tejkartell gavadalkodásából. Az illetékes hatósági szervek és hivatalos közegek láthatják az eddigi példákából, hogy a kartellek jóhiszemű dédelgetése és simogatása mélyen sérti a fogyasztóközönség érdekeit. Ideje lenne végre a főváros tejellátásáa is érvényesíteni azt az elvet, hogy minél szélesebb körben tegyük lehetővé a konkurenciát. A kartellrendszernek legjobb ellenszere a szabadverseny. Ezt kell végre helyreállítani még áldozatok árán is.

A tejtállatok kartellje mellett éppen ennyire veszedelmes drágító tényezőnek tartjuk a korpaparitás rendszerét is, melyet a tejtermelői érdekeltségek egy kisebb csoportja szintén kartellszerű megállapodással igyekszik fenntartani. Azt is tudjuk, hogy a tejtermelők jelenté-

tejet azonban egész Budapesten hiába keresünk. És amikor ennek a furcsa dolognak az oka iránt érdeklődünk, azt a választ kapjuk, hogy ezt a rendelkezést csak akkor fogják a gyakorlatban érvényesíteni, ha majd megjelenik a rendelet végrehajtási utasítása is, melyet a földmivelségi miniszter fog kiadni. De hogy mikor, azt egyelőre ne kérdezzük. Lehet, hogy a végrehajtási utasításban rendelkezés lesz arra nézve is, hogy a 3.3 százalékos zsírfokot alacsonyabb határokon állapítják meg. Szóval ez is írott malaszt, mely legfeljebb csak arra lehet jó, hogy port hintsen a hiszékeny és jámbor fogyasztók szemébe.

keny rétege szívesen adná a tejét olcsóbban is, mint amennyit a korpaparitás alapján fizetnek a tejért és az ilyen szabadabb versenytörekvések eddig csupán a korpaparitációs megegyezés miatt nem érvényesülhettek. Azt hisszük azonban, hogy nincs messze az idő, amikor a korpaparitás dogmája össze fog omlani és a tejtermelők között is utat tör magának az egészséges verseny, éppen úgy, mint a békében volt.

A mindenféle kartellek megszüntetése talán jóhatással lesz a tej minőségének javulására is. Mert egészen képtelen helyzet az, hogy megjelenik egy rendelet, amely a tej kötelező zsírfokát 3.3 százalékban írja elő. Ilyen zsirtartalmu